

دويمه برخه د محمد زيانو پياچاڅي

پاينده خان د جمال خان زوی د محمد زيانود
کورنی لمړنی مشر و. پاينده خان د شاه زمان
سدوزی لخوا چې د افغانستان پادشاه و وژل
شو. پاينده خان ډير زامن درلودل خو
وزير فتح خان، دوست محمد خان، کنډل خان
سلطان محمد خان او عبد الجبار خان د افغا-
نستان په تاريخ کښي ډير مشهور و.
شاه شجاع چې د شاه زمان ورور او د پښور حاکم
و د خپل ورور د حکومت له خراب حالت نه
پي گټه واخيسته کابل پي ونيو او خپل خان
پي پادشاه کړ مگر څه موده ورسته پي د خپل
ورور لخوا ماتې وخوړه او هندوستان ته
وتښتيد.

دوست محمد د پاينده خان کشر زوی چې

هوسيار او خيرك سرې او د كابل او غزني حكران
 و هلي خلي يې كولي چې د افغانستان پاچا شي .

امير دوست محمد خان

د شاه شجاع د تنبیدونه وروسته دوست محمد خان
 د افغانستان پاچا شو . د دوست محمد خان په
 پاچا كیدوسه د محمد زيانو پاچاهي شروع
 شوه او د سدوزيانو پاچاهي پای ته ورسیده .
 دوست محمد خان پير زامن درلودل هر
 يوي والي وټاكه . د خلي يې پريښور بريد وكړ
 پيښور هغه وخت سكانوله افغانستان څخه
 نيولی و . كه څه هم د دوست محمد خان
 زوی وزير اكبر خان ښه جنگ وكړ . اما
 څرنگه چې دهغه ورڼو سلطان محمد او عبد-
 الجبار له سكانوسه دوستي كړی وه ، نو ځكه
 دوست محمد خان دخپلو ټولو كوښښونو سره
 سره ماتې وخوړه .

پدې وخت کې انگریزانو وغوښتل چې له
 دوست محمد خان سره دوستي وکړي. ددې
 کار لپاره د انگریزانو نماینده برلن کابل ته
 راغی. دروس نماینده هم له دوست محمد
 خان سره دوستي کول غوښتل نوروسان
 هم پایتخت ته ورسیدل. پېښور چې د افغانستا
 ولسکانو پلاس کې ولوید. دوست محمد
 خان له انگریزانو څخه خپه شو. پدې چې
 له دوی څخه پدې وغوښتل چې پېښور له
 سکانو څخه واخلي او ده ته یې ورکړي
 خو انگریزانو ونه منله. د خپګان سره سم
 یې - دروسانو سره دوستي شروع کړه. انگریزان
 پدې کار خوابدي شول. پدې وخت کې ایرانيان
 نو دروسانو په ملاتړ هرات کلابند کړ
 څرنګه چې پدې کار کې روسانو لاس درلود
 نو پدې اساس انگریزان خواشیني شول.

په افغانستان باندې د انگریزانو لمړۍ تیری

انگریزان د افغانستان د پاچا او د روس
له دوستۍ نه و ویریدل. ځکه چې هغه
په هندوستان لپاره خطرناکه بلله.
هندوستان د انگریزانو په لاس کې و نو
پریکړه یې وکړه چې دوست محمد خان ایسته
کړي او پر خای یې شاه شجاع سدوزی د افغا-
نستان پاچا کړي ځکه چې شاه شجاع د انگریزانو
کله ملګري و. او په هندوستان کې یې ژوند
کاوه شاه شجاع د مکناتین او انگریزانو په مرسته
پر کندهار باندې حمله وکړه. مکناتین د
انگریزانو د لښکر قوماندان و. کتل خان د
دوست محمد خان ورور د کندهار حاکم و.
هغه غوښتل چې په کندهار کې پاتې شي او
د انگریزانو د لښکر په مقابل کې جګړه وکړي

خود درباریانوی و سره خیانت و کراوتبندید و
 ته پی وهتخوه . کندل خان هم جنگ و نکر او
 ایران ته لار . شاه شجاع د انگریزی عسکرو
 په مرسته کندهار و نیو او پا چا شو .
 شاه شجاع خو ورځې وروسته د غزنی خواته
 روان شو . په غزنی کې خونړۍ جگړه شروع شوه
 د غزنی بالا حصار دیر مضبوط و د غزنی حاکم
 غلام حیدر خان چې د دوست محمد خان ورور
 و په بنه ډول و جنگید . خو عبد الرشید خا
 د دوست محمد وراره چې په غزنی کې و د انگریز
 څخه یې رشوت واخیست او د بالا حصار لاره یې -
 وروښوده د انگریزانو لښکر له هغې لارې
 نه بالا حصار ته ورننوت او غزنی یې ونیو .
 دوست محمد هم وویرید له جگړې څخه یې
 لاس وایسته او بخارا ته وتبندید . محمد افضل
 او محمد اکبر هم وطن پرلښود او د خپل پلار
 سره یوځای بخارا ته روان شول . شاه شجاع

کابل ته راغی او په تخت کیناست د بخارا
 پاچا دوست محمد خان بندي کړ خو خوموده
 وروسته له بنده را وتښتیده او افغانستان
 ته راغی پدې وخت کې مجاهدين د مير مسجد
 خان په مشرۍ په کوهستان کې د انگریزانو
 د لښکر په مقابل کې په جهاد باندې بوخت
 و. دوست محمد خان هم کوهستان ته لاړ
 او د مجاهدينو په مرسته د انگریزانو په
 مقابل کې وجنگید او انگریزانو ته یې
 ماتې ورکړه. خو ځینو ځایانو مجاهدين د
 دوست محمد خان په ضد ولسول او دوست
 محمد خان له مجبوریت نه په پټه توګه کابل
 ته راغی او خپل ځان یې مکناتن ته وسپار
 مکناتن هغه بندي کړ او هندوستان ته
 یې ولیږه

اسلامي شورا

شاه شجاع د افغانستان يوږي واکه پاچا ويا.
 کل شو تولى چارې يې مکناتن ترسره کولې
 د افغانستان دين دوستواو په وطن مينو
 مسلمانانو له انگرېزانو نه د وطن د خلاصون
 پخاطر په جهاد لاس پورې کړ چې د انگرېزانو
 لښکر دخپل هيواد څخه وباسي. مجاهدینو لخوا
 په ۱۲۵۷ هجري کال کې په کابل کېنې لويه
 اسلامي شورا جوړه شوه او هڅه يې وکړه چې خپل
 وطن د انگرېزانو له لاسه آزاد کړي. امين الله لوگرى
 سکندر خان باميزايي، کاکه حسين، سردار شمس الدين
 هاشم، کاه فروش، او عبد الله اخکزی د شورا مشهور کسان
 وو. دوى د افغانستان د آزادۍ لپاره سرښندنې
 وکړې. مجاهدینو د برنس په کور بريد وکړ. د
 برنس کور يې و سيځه او پخپله برنس يې وواژه.
 مجاهدینو له انگرېزانو سره غونډه وکړه او پدې
 غونډه کې يې د انگرېزانو نمانځنه مکناتن ملامت

کړ. چې پنځله خبره وفانکوي اوله افغانستان
 څخه نه وځي، پدې جرگه کې د ملي مبارزينو او
 مجاهدينو مشر وزير اکبر خان و. دهغوی خبر
 سختې شوې په پای کې يې په مکناتن باندې حمله
 وکړه. او هغه يې وواژه.

انگريزانو خپل ځان ټينگ نکړای شو. او -
 مجبور شول چې خپل پوځ له کابل څخه وباسي.
 د انگريزانو د عسکرو شمير په کابل کې (۱۶۰۰۰) تنه و
 خو ټول د کابل جلال آباد په لار کې د مجاهدينو
 د بريدونو، پخني، لوبې او تندي له امله مړه
 شول. يوازې يو تن چې ډاکټر برايډن نومیده خپل
 ځان نيم ژوندي جلال آباد ته ورساو. انگريزان
 پدې کار ډير خپه شول. جنرال پالک يې کابل ته
 وليږه چې د کابل له خلکو نه بدله اوڅچ واخلي.
 پالک يو ډير بې رحمه او بې زړه سوي سړی و
 ډير ملي مبارزين او مجاهدين يې شهيدان کړل
 او د کابل د چارچتې ښکلی بازار يې وسوزاوه.

خلکو هم له شاه شجاع څخه انتقام واخيست او هغه
يې وواژه .

د امير دوست محمد خان دويمه پلاچاهاى

د افغانستان د غاړه يانود قوت او زور له امله انگر-
يزانو ونگړاى شول چې په افغانستان کې پاتې شي
نو ځکه مجبور شول چې زمونږ له هيواد څخه
ووځي . او امير دوست محمد خان چې په هندوستان
کې ؤ د دوهم ځل لپاره بيا په افغانستان کې پاچا شو .
دوست محمد خان په دوهم ځل کښى ۲۰ کاله
پاچاهى وکړه . ترکستان او بلخ يې ونيو . قندهار
دهغه د وروڼو پلاس کې ؤ . او په هرات کښى -
کامران حکومت کاوه . امير له انگرېزانو سره
دوستي وکړه . د انگرېزانو لخوا ورته تنخوا وټاکل
شوه . ايرانيانو د روس په ملاتړ په هرات

باندی برید و کر. انگریزان دې کار بیا خواشینی
 کرل، له ایرانیانو سره و جنگیدل. ایرانیانو
 ماڼی و خوږه اوله هرات نه و وتل. امیر -
 دوست محمد خان خیل و رارځی سلطان احمد
 نومیده د هرات حاکم و تاکه خو هغه له امیر
 سرېې و فایي و کره اود امیر له دښمنانو سره یې
 دوستي و کره. امیر خپه شو او پر هرات باندی
 یې حمله و کره او ښاريې ور څخه و نیو. خو
 هغه هم پخپله ناروغ شو او هم هلته مړ شو.
 امیر یو آرام، هوښیار او حیرک سری و -
 خود خلکو شکایتونه یې لږ اوریدل. هر وړخ
 یې ورسته د سهار د لماڅه څخه د قرآن کریم
 تلاوت کاو. امیر د تاریخ د لوستلو سره
 مینه درلوده.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

ترجمه :

رښتيا چې د دوی په کيسو کې د عقل خاوندانوته
عبرت او پند پروت دی . (د يوسف د سورة - ۱۱۱ ايت)

د تاريخ تعريف :

تاريخ هغه علم دی چې مونږ
د پخوانيو او تيرو شوو خلکو د احوال او کړو ، او د -
واقعاتو (پېښو) د ځای او نړماني څخه خبروی .
مونږ د تاريخ په لوستلو د هغوی له ښو کارونو
څخه پند اخلو او له بدو کارونو څخه يې ده ډه کوو .
په څلورم ټولګي کېنې د اسلام تاريخ لولو ، اسلام
له ټولو اديسانو غوره دين دی .
اسلام مونږ ته د يو خداي د عبادت کو لوبلنه

پوښتني

- ۱ سدوزيان خوك و او د هغوی پاچايان څه نوميدل ؟
- ۲ محمدزيان خوك و ؟
- ۳ دوست محمد خوك و او د محمدزيانو حكومت څرنگه شروع شو ؟
- ۴ برنښ خوك و ؟
- ۵ انگرېزانو ولي په افغانستان يرغل وكړ ؟
- ۶ شاه شجاع چا د افغانستان پاچا وټاكه او ولې ؟
- ۷ دوست محمد خان ولي وټښتيد ؟
- ۸ اسلامي شورا څنگه وه ؟
- ۹ مكناټن څرنگه ووژل شو ؟
- ۱۰ دوست محمد دوهېم حل څنگه پاچا شو ؟

دریمه برخه

امیر شیر علی خان

شیر علی خان سر له دې چې د دوست محمد خان تر نورو زامنو کشر و خود پلار په سپار نښته د افغانستان پاچاشو . د شیر علی خان مشرانو وروڼو (محمد افضل خان او محمد اعظم خان) شیر علی خان له امله د پاچایي وروڼه ګانه چې کشر و نو د واره یي پر ضد راپاخیدل خوماتي . یي و خوره . محمد افضل خان له خپل ورور څخه بڅښنه وغوښته امیر هم و باڅښه او د بلخ حاکم یي کړ خو محمد افضل خان د شیر علی خان په مقابل کې سر غړونه وکړه امیر هم هغه بندی کړ او زوی یي «عبد الرحمن» چې د بدخشان حاکم و بخارا ته و تښتید .

د شیر علی خان بل ورور د کندهار حاکم و هغه له امیر سر مخالف وکړ . امیر شیر علی

خپل مشر زوی محمد علی جنگ ته ولیږه په
جگره کې دواړه ووژل شول. امیر د خپل زوی
او ورور په مرگ ډیر خپه شو له پاچاهي
نه بیزاره شو او کندهار ته ولاړ.

عبدالرحمن په بخارا کې و له شیرعلی خان
نه چې خبر شو د بخارا د امیر په مرسته
پي مزار شریف او کابل ونيو. شیرعلی خان
د هغه د مقابلي لپاره جنگ ته ورغی د کابل
او غزني ترمنځ د دواړو جگره ونښته امیر
ماتي و خوره او هرات ته و تښتید. عبدالرحمن
غزني ونيو او خپل پلار پي محمد افضل چې
هله بندي و آزاد کړ او د افغانستان پاچا
پي وټاکه.

د محمد افضل تر مرگ وروسته پي ورور
محمد اعظم خان پاچا شو. خو شیرعلی بل وار
په کندهار باندې حمله وکړه خو محمد اعظم
او عبدالرحمن ماتي و خوره او و تښتیدل

امير شير علي خان كندهار او كابل ونيو او
بيا د افغانستان باچا شو.

د امير شير علي خان دويمه پلاياچاهي

شير علي خان په دويم ځل ۱۰ كاله پاچاهي وكړه
كوښښ يې وكړ چې دروس د خطر په مقابل كې
له انگرېزانو نه مرسته وغواړي خو د
انگرېزانو حكومت غوښتل چې په افغانستان
كښې آزادي ولري. امير د انگرېزانو پدې -
خبره خوابدي شو. وغوليد اوله روسانو
سړي دوستي وكړه. امير ساده سړى ؤ. د
روس په دوستي يې اعتماد وكړ. انگرېزانو
دغه كار پخپل تاوان و باله بيا يې په افغا-
نستان حمله وكړه شير علي خپل زوى محمد -
يعقوب پخپل ځاى د كابل والي وټاكه او پخپله

مزار شریف ته ولاړ چې له روسانو څخه مرسته
واخلي خور وسانوله هغه سره مرسته ونکړه
امیر شیر علی خان له اندیښنې څخه ناروغ شو
او وروسته له څه وخته مړ شو .

د شیر علی خان د پاچاهي په وخت کې روسان
پولې (سرحد) ته راوړاندې شول خپوا او مرو
پي ونيوله . مرو زمونږ په مملکت کې له تاریخي
ولایاتو څخه وه .

د شیر علی خان له سترو سلاکارانو مشاوریو
ځنی علامه سید جمال الدین افغان د انگریزانو
اورو ساندو د راتېر دی کیدو مخالف ؤ . ټول
مسلمانان یې یو موټی کیدو ته وهڅول چې
د روس له خطر نه وژغورل شي .

شیر علی د کابل د شیر پور کلا ودانه
کړه د لویې جرګې بنسټ یې کېښود . د
افغانستان خلک پدې جرګه کې راټولیدل
او د مملکت پر چارو یې پخپل مینځ کې

مشورې کولې . د نظامی او ملکی بنوغي بنسټ يې
کينود . د توپ ، توپک او باروت جوړلو کار -
خاني يې جوړې کړې . د لمړي حل لپار يې
د شمس النهار په نوم ورځپاڼه راويسته

په افغانستان باندې د انگریزانو

دوهم تیری

د شیر علی خان ترمړینې وروسته يې مشر زوی
محمد یعقوب خان له زندان څخه آزاد او پاچا
وټاکل شو . انگریزانو چې په افغانستان باندې
یرغل کړی وکند هار او جلال آباد يې ونیو . شهزاده
محمد یعقوب خان چې په کلونو ناروغ او په زندان
کښی و جگړه يې ونکړای شوه نو گند مک ته لاړ
چې د انگریزانو سره پخلاشی په گند مک کی
د انگریزانو لښکرو . د گند مک د تړون له
مخې انگریزانو زموږ د هیواد دیر ځایونه

ونیول .

افغانان د دې ترون په لاسلیک کیدلو سخت
 خواشینی شول او په جهادي لاس پوری کړ
 په کابل کې یې د انگریزانو سفیر کیوناری وواژه . -
 انگریزانو محمد یعقوب بندي کړ او هندوستان
 ته یې ولیږه . رابرت د کابل حاکم شو . پر خلکو
 باندې یې ډیر زیاتې اوتیرې وکړ خو مسلمانانو
 پاڅون وکړ . محمد دین چې په ملا مشک عالم
 مشهور و ، محمد جان خان ، میر یحیو خان او
 غلام حیدر خان یې خپل لارښوونکي وټاکل
 په کابل یې برید وکړ او د انگریزانو لښکر یې
 په شیرپور کښې کلابند کړ . د کابل په غرونو
 کې سخته جگړه پیل شوه په همدې غرنۍ جگړې
 کښې وچې د کابل بنحو غازیانو ته ډوډۍ او اوبه
 رسولې . په دې جگړه کښې (۴۰۰) بنحو غازیانو
 برخه واخیسته چې (۸۳) تنه یې شهیدان
 شوي .

له بلی خوا محمد ایوب خان د امیر شیر علی خان
 زوی د انگریزانو لښکر ته په میوند کې ماتي ورکړه
 میوند کندهار ته نژدې خای دی . په همدې
 جگړه کې وچې ملالی له خپل ټیګري نه بیرغ
 جوړ کړ او غازیان یې جهاد ته وهڅول .
 مجاهدین د خدای تعالی جل جلاله په مهرباني
 او په خپلو سر بندو سره په جگړه کې بریالي .
 شول او خپل وطن یې آزاد کړ .

پوښتنې

- ۱ امیر شیر علی خان څوک ؤ او څرنگه د افغانستان پاچا شو ؟
- ۲ شیر علی خان پدې وېم څل څنگه پاچا شو ؟
- ۳ سید جمال الدین څوک ؤ او د مسلمانانو لپاره یې څه نظریه درلوده ؟
- ۴ انگریزانو ولې زموږ په خاوره یرغل وکړ ؟

- ۵ د میوند جگړه په څه ډول وه ؟
- ۶ زموږ د جهاد رهبران د انگریزانو سره
په دویمه جگړه کې څوک و ؟
- ۷ د کابل بنځویه جهاد کې څه برخه
واخیسته ؟

خلورمه برخه

عبد الرحمن خان

د محمد افضل خان زوی عبد الرحمن په سمر-
قندکېني وچې د افغانستان له بدي وضعي نه خبر
شو. له وخت نه يي گټه واخيسته اود افغا-
نستان په لور راوخوځيد تر چاريکارو پورې
ډير خلک ورسره ملگري شول. انگريزان
پوه شول چې په افغانستان باندې تيري يوه
لويه اشتباه او تير وټنه ده او په افغانانو
حکومت کولای نشو ځکه چې روس هم عبد الرحمن
ورته لمسول دي. نوله عبد الرحمن نه يې
وغوښتل چې کابل ته د پاچا کيد ولياره -
راشي. . عبد الرحمن خان د محمد افضل خان
زوی په دې ډول د افغانستان پاچا شو.
د عبد الرحمن خان د پاچاهي په پيل کې يې

راکوي اوله بد وکارونو لکه درواغو، غلا، ظلم
بې اتفاقی او داسې نور وڅخه مومنع کوي.

په خلورم ټولگی کښې د محمد زیود پاچایي درس
هم لوستل کیږي

محمد زیو ۱۵۰ کاله په افغانستان کښې حکومت
وکر.

د محمد زیو حکومت دروسی کمونیتی کودتا
پواسطه په ۱۳۵۷ نیټه پای ته ورسید.
گرانو زده کونکو!

تاسو په داسې وخت کې د
خپل وطن تاریخ لولی چې دروس لښکرونه مونږ
هیواد باندې حمله کړیده، زمونږ په کورونو
بمباري کوي. زمونږ ماشومان، ښځې اوسپنې
نږدې شهیدان کوي. خوزمونږ نړۍ وروځا-
ه دینوروسانو ته ماتې ورکړې ده. اوزمونږ
دهیواد ډیرې سیمې یې آزادې کړي دي.

وراره محمد ايوب له ده سر جنګ وکړ خود امير
 لښکر ماتي وخوړ. د د وېم خل لپاره عبدالرحمن
 پخپله د جګړې ډګر ته لاړ. محمد ايوب له
 پښو ولوید او هندوستان ته وتښتید.
 عبدالرحمن خان هغه خانان او د ډيرو
 حُمو خاوندان چه د افغانستان په هره سيمه
 کې يې ځانته حکومت جوړ کړی و له منځه
 يوړل. د هغه د پاچايي (۲۲) کلنه دوره په کورنو
 جګړو کې تيره شوه. په تيره بيا په کندهار
 بلخ، هزاره جات او نورو سيمو کې تل جګړې
 وې. امير د خپل ژوند په ورستيو کلونو کې
 کافرستان مسلمان کړ او د نورستان نوم
 يې ورباندې کينود.

امير عبدالرحمن خان يو ديکتاتور پاچا و..
 خو په افغانستان کې يې سيمه ايز پاچيان له
 منځه يوړل او د یرداسي خلک چې نه تسليميدل
 وې وژل او يو متحد افغانستان يې منځ ته

راوړ . کورنۍ جگړې يې له منځه ويوړې .
 د ماليې د دفتر ، پستي او کوټوالۍ بنسټ يې کيښود
 ښه عسکري وروزل نظامي ملايان يې وټاکل
 چې عساکرو ته ديني او اخلاقي سبق ورکړي
 د شهيدانو کورنيو ته يې معاشونه ورکول .
 د ټټارۍ ، صندوق جوړولو او فلز جوړلو فابريکي
 يې جوړې کړې . دهغه په دوره کې
 امنيت منځ ته راغی . غله او بې باکان
 وړک شول . دکابل ارک ، باغ بالا ، دعیدگاه -
 جومات او د پل خشتي جومات دده له مشهورو
 ودانيو څخه شميرل کيږي

د عبد الرحمن خان په دوره کې زو سیه پېنځده
 سیه په زور او جنګ و نیوله، له افغانستان
 څخه یې جلا اود خپلې خاورې سره یې یوځای
 کړه.

عبد الرحمن - د کابل په باغ بالا کښې مړ شو.

پوښتنې

- ۱- عبد الرحمن - څوک و او څنګه باچا شو ؟
- ۲- نورستان پخوا څه نومیده ؟
- ۳- امیر عبد الرحمن - ولې د یکتاتور حکومت
 درلود ؟
- ۴- امیر عبد الرحمن خان په څه ډول -
 افغانستان یو موټی کړ ؟
- ۵- روسیه څرنگه پېنځده و نیوله ؟
- ۶- د امیر عبد الرحمن په زمانه کې کوم ځایونه
 جوګړای شول ؟

پنځمه برخه

حبيب الله خان

د عبد الرحمن خان د مرگ نه وروسته د هغه مشر
زوی حبيب الله خان پاچا شو . څرنګه چې
عبد الرحمن خان خپل مخالفين وژلي و نو زوی
يې ۱۸ کاله په آرامۍ سره پاچايي وکړه .

د حبيب الله خان په زمانه کې د پکتيا او کندهار
خلکو بنور بن وګر خو و خپل شول . امير حبيب الله
د حبيبي عالي لیسې تاسیس کړه . د نظامي
تعلیماتو مضمون په درسي پروګرامونو کې شامل
کړای شو . د قران کریم د حفظ مدرسه میخ ته
راغله . امیر دیني علماو ته احترام کاو . د
کابل د ورینو ټوکرانو د اوږدو او د جبل السراج
د بریښنا فابریکې جوړې کړای شوې . د سراج الا-
خبار په نامه ورځپاڼه چاپ شوه . د کابل ملي
روغتون ودان شو .

۱ امیر حبیب الله خان په پاي کې د لغمان په کله
 گوش کې چې د هوا خوری او ښکار لپاره هلته
 تللی و ووتل شو.

پوښتني

- ۱ امیر حبیب الله خو کاله پاجای وکړه ؟
- ۲ د امیر حبیب الله په وخت کې کوم ښوونځی تاسیس شو ؟
- ۳ د امیر د دورې ورځپاڼه څه نومیده ؟

شپږمه برخه

امان الله خان

د حبيب الله خان له وژل كيدونه وروسته
دده زوى امان الله خان په كابل كې پاچا شو.

د آزادۍ جگړه

د افغانستان مجاهد خلك

د آزادۍ د لاس ته راوړلو لپاره يو موټى شول
او امان الله خان د آزادۍ د حاصلولو لپاره له
انگريزانو سره وجنگيد. د خيبر، كندهار او
پكتيا له لارونډه يې په انگريزانو بريد وكړ.
د خيبر د سنگر قوماندان سپه سالار -
صالح محمد او دهغه معاون محمد گل مومند
و. د صالح محمد خان كوته وينى شوه. هغه
يې پلمه كړه او خان له يې ماتې وركړه. خو
مجاهدين د انگريزانو په لښكر باندې بريالي -
شول. د كندهار د عسكرو قوماندان غنډ مشر

غلام نبی خان ناصری و . سر له دې چې حکومتی عسکرو
 ماتې وخوړه خو مجاهدینو د انگریزانو لښکرې
 په شا وتمبولې . دریمه ډله د جنرال محمد نادر
 خان په قوماندانۍ سر د پکتیا جبهې ته ولیږله
 شوه . مجاهدین او حکومتی عسکر بریالي شول .
 زموږ پلرونو پدې ډول د جهاد په توره
 په ۱۲۹۷ هـ ش کال کې خپله خپلواکي له انگریزانو
 څخه واخیستله . په ۱۲۹۷ هـ ش کال کې د افغا-
 نستون خلك بریالي شول . او افغانستان د لمړي
 ځل لپاره دخپلواکوهیوادو په کتار کې ودرید
اومه برخه

د امان الله خان د دوستۍ

تړونونه

امان الله خان د دې لپاره چې خپل ځان له
 انگریزانو څخه خلاص کړي د (۱۹۲۱) میلادي
 کال د فبروري په میاشت کې یې د روسانو سره

د دوستی ترون لاسلیک کړ . حکم چې امان الله -
 خان له انگریزانوسره سخت مخالف و اوله
 روسانوسره یې ډیره علاقه درلوده .
 د (۱۹۲۱م) کال په مارچ کې یې د ترکیې او د
 جون په (۲۲) د ایران سره د دوستی ترونونه
 لاسلیک کړل .

معارف

امان الله خان له پوهني او ښوونځيو سره
 مينه درلوده . د استقلال ، نجات ، ترکاني
 اورسامي ښوونځي يې تاسيس کړل . خو
 خلک د ښخوله ښوونځي او خارج ته د نجونوله
 ليرلو څخه ډير خواشينی شول . امان الله -
 خان له پرمختگ سره ډيره علاقه درلوده نوله
 دې امله د افغانستان د پرمختگ لپاره يې په
 خپلو کارونو کې له چټکۍ څخه کار واخيست
 او ځينې کارونه يې د اسلام څخه مخالف و

له دي امله ناکام شو.
 د امان الله خان په دوره کې «امان افغان»
 اود «انيس» ورځپاڼه خپلېده او عرفان مجله
 د پوهنې وزارت لخوا خپرېده.

د خارج سفر

امان الله دخپلې پاچايي په آخرو وختو
 کې د هند له لاسرې مصر، ترکيې، انگلستان
 فرانسې، جرمني او روسيې ته لاړ. د انگرېزانو
 صدر اعظم په لندن کې امان الله خان ته وويل
 چې روسيې ته سفر ونکړي ځکه که روسيې ته
 لاسرې افغانان به د تاسو د حکومت په ضد
 پاڅون وکړي. خو امان الله خان د انگرېزانو
 صدر اعظم خبره ونه منله او روسيې ته
 لاړ. امان الله وويل چې ښځې بايد چاډري
 وانه غوندې او نارينه بايد ډيرې ښځې

ونکړي. امان الله خان د غلامانو اخيستل
او خرخول منع کړل.

اتمه برخه

د امان الله خان په ضد

پاخول

امان الله خان اساسی قانون جوړ کړ او لمړی
حل کابل ته د لويې جرگې لپاره د ملت نمايند-
گان راوبلل شول چې د امان الله خان اصلاحاتو ته
قانوني بڼه ورکړی. د کابل د ښځو او د شاهي کورنۍ
کالي د لويې جرگې نمايندگانو ته په ښکاره شول
او د امان الله خان وزيرانو هم هغوی په پټه دهغه
پر ضد ولسول. له دې امله لويه جرگه د امان-
الله خان په نريان تمامه شوه. د ملت نمايندگان
چې کورونو ته ستانه شول د امان الله خان په
ضدي فعاليت شروع کړ.

امان الله خان يو شمير نجوني د تحصيل لپاره بهرنو

گرانوشاگردانو!

وطن هغه سپیڅلی میراث دی
چې د زړو روپلو لخوا تاسو ته سپارل شوی دی
اوس ستاسو وظیفه ده چې هغه آزاد کړئ. او
د پردوله منگولو څخه یې ورغورئ.

لمړۍ برخه

د اسلام تاریخ

مونږ مسلمانان یو، د اسلام دین په عربستان
کې راڅرګند شو، عربستان یوه لویه ټاپووزمه
ده چې د آسیا د بړا اعظم په جنوب لویديځ کې
پرتله ده، هوا یې توده او ځمکه یې شګلنه ده.

مکه معظمه، مدینه منوره او ریاض یې له

مشهورو ښارونو څخه دي.

عربانو تر اسلام دمخه د بتانو نماځنه کوله
جواړي، شراب خښل، خپل منځی جګړې، اود

هيواد ولکه ترکيې، غربي آلمان او فرانسې ته د
جلال آباد توڅم له لارې ليرې لي. د شينوار و خلکو د
د تورخم او جلال آباد لار ونيوله چې خارج
ته د بنځو تلومخ نيوی وکړي. خو هغوی په
ټاکل شوي وخت ونه رسيدل او هغه موټر
چې بنځې پکې سپرې شوې وې له تورخم نه
تير شوی و. د شينوار و خلک په غوسه
شول او پر جلال آباد باندې يې بريد وکړ
جلال آباد، کنړ او لغمان يې ترخپلې ادارې
لاندې راوستل.

د شينوار و تر پاڅون وروسته په پروان کې
هم خلک راپاڅيدل او د حبيب الله کلکاني
او سيد حسن په شاوخوا راټول شول پر کابل
باندې يې حمله وکړه او د کابل ښار يې ونيو.

د شينوار و د خلکو پاڅون د امان الله خان د وزيرانو

او امان الله خان يې وشاره .

حبیب الله

د امان الله خان تر تنبید و وروسته یو
کوهدامنی بزگر باچا شو چی نوم یې حبیب الله
لقب یې خادم دین رسول الله اود ستاود زوی
په نامه مشهور و .

هغه نهم میاشتی بادشاهی وکړه ساده وطنی
کالی یې اغوستل دښوونځیو سره یې علاقه نه در
لوده . خرنګه چې په حکومتي کارونو کې یې
تجربې و او ملګرو یې هم ناوړه کارونه وکړل
اود هغه نوم یې بد کړ نو ځکه د وطن په ډیرو
ځایونو کې ښورښونه شروع شول او په پای
کې له میخه یوړل شو ، او ووژل شو .

پوښتنې

- ۱ مجاهدینو د افغانستان خپلواکي څرنگه تر لاسه کړه ؟
- ۲ د افغانستان عسکرو ولې په خیبر کې ماتې وخوړه ؟
- ۳ په کندهار کې مجاهدین څرنگه بریالي شول ؟
- ۴ د پکتیا د مجاهدینو مشر څوک و ؟
- ۵ آیا امان الله خان معارف ته پاملرنه درلوده ؟
- ۶ د امان الله خان د اسلام خلاف کارونه کوم و ؟
- ۷ امان الله خان د چاله خوا وشرل شو ؟
- ۸ حبیب الله څوک و ؟
- ۹ حبیب الله ولې ناکام شو ؟

نہمہ ۴۳ محمد نادر خان ۱۳۰۸ھ ش

ہفہ وخت چي امان الله خان له افغانستان تخه
وتبنتيد محمد نادر خان په فرانسہ کي و. کله چي
د امان الله خان له ماتي او تبنتيد و او د حبيب الله له
پاچا کيد و تخه خبر شو نو افغانستان ته راروان
شو او د خلکو په مرسته ي کابل ونيو او پاچا
شو. د حبيب الله سره يي ژمنه وکړه چه دی به
نه وژني خو هغه يي وواژه.

محمد نادر خان د امان الله خان د اصلاحاتو
مخنيوی وکړ. پدې وخت کي بنخو چادري وا-
غوستلي او روحانيونو ته احترام کيده.
عسکری حالت ښه شو او د کابل په بالاحصا
کي حربي پوهنتون مينځ ته راغی. ملی شورا -
جوړه شوه، د قرغي بند جوړ کړای شو او د
طب پوهنځي منځ ته راوړل شو. بانکونه
ښوځي او روغتونونه جوړ شول.

د محمد نادر خان د پاچايي په دوره کې د شينواريو
او کوهستان خلکو پاڅون وکړ خو ماتي يې وخوړ
محمد نادر خان له څلور کاله پاچايي نه وروسته
د يو ستوونځي د زده کونکي لخوا ووژل شو.

محل ظاهر شاه (۱۳۱۲ هـ ش)

د محمد نادر تر وژل کيدو وروسته دهغه
زوی محمد ظاهر شاه په (۱۳۱۲ هـ ش) کال کې د افغا-
نستان پاچا شو. او په ځان باندې يې المتوکل علی-
الله لقب کینود. محمد ظاهر شاه په حربې
پوهنتون کې درس ویلی و. د خپل پلار د با-
چاهي په وخت کې د حربې او پوهنې وزیر و.
تره يې محمد هاشم خان دهغه صدر اعظم و.
چې ورپسې شامحمود د افغانستان صدر اعظم
شو.

کله چې محمد داود د افغانستان صدر اعظم

و- دپاکستان، ایران، ترکیې او امریکاه ترمخ
یونظامی قرار داد لاسلیک شو. محمد ظاهر او
محمد داود دا قرار داد د افغانستان د بې
طرفه سیاست لپاره خطر وګاښه. نو د روس
طرف ته مایل شول. اول یې د روس څخه
نظامي مرستې واخیستې. روسانو له دې
وخت څخه ګټه واخیسته او د افغانستان په
اردو او پوهنه کې یې ځینی کونیست کسان وروزل
او په پامی کې یې لویه بد بختي زمونږ پر
مسلمان ولس راوسته.

محمد ظاهر شاه له امریکا، جرمني، فرانسې،
روسیې او نورو هیوادو سره دوستانه اړیکې
درلودلې. او د افغانستان پوهنه د همدغو
هیوادونو په منځ کې ویشل شوې وه.
د محمد ظاهر شاه په وخت کې بچادري رواج
له منځه ولاړ او له ښځو بچادري وغورځولې
شوې.

نجونو او هلكانو په پوهنتون كېني يوخای
 درسونه لوستل او اروپايي جامې دافغانستان
 په معارف كې ورځ په ورځ رواجيدلي .
 دمحمد ظاهر دحکومت په دوره كې كليوالی
 لمړنی او منځنی ښوونځي ، ليسي او د ښار هار
 پوهنتون جوړ شو او د کابل پوهنتون هم
 پراختيا ومونده .

خوپه ښوونځيو كې ديني او عقيدوي مضا-
 مينو ته خاصه پاملرنه نكیده او په حكومتي
 دفترونو كې درشتوت (بدو) اخيستل رواج و .
 داساسي قانون تر اعلانولو وروسته د هيواد
 سياسي او اقتصادي وضع خرابه شوه . گوندونو
 په فعاليت پيل وكړ . د خلق او پرچم گوندونو
 د پرمختگ مخ نيوی ونه شو . اسلامي څرېونو
 دمحمد ظاهر شاه د حكومت په ضد مبارزه
 پيل كړه خوزياته خپل كيدل او مخه يې ونيول
 شوه .

د کابل - مزار شریف، کابل - جلال آباد او کابل
هرات سرکونه د محمد ظاهر شاه د حکومت په
وخت کې په عصری توګه جوړ شول. د ننګرهار
کانال او د هلمند د وادی پروژې یې هم
جوړې کړې. همدارنګه یې د درونني سړی
نغلو او ماهیر د بریښنا فابریکې جوړې کړې
او طبیعي ګاز په شبرغان کې وایستل شو چې
روسیه هغه په ډیره ارزانه بیه اخلي.
محمد ظاهرار ویا ته سفر وکړ او د دود
له دې وخت څخه ګټه واخیسته او شاهي
حکومت یې پای ته ورساوه. او په ګران
هيواد افغانستان کې د جمهوري حکومت
اعلان وشو. او د لمړي ځل لپاره د افغانستان
په تاریخ کې جمهوري حکومت تاسیس شو.

لسمه برخه

د محمد داود جمهوریت

محمد داود په ۱۳۵۲ کال د جنګاښ د میاشتې په ۲۶ نېټه د یوې پوځي کودتا پواسطه د محمد ظاهر شاه شاهي حکومت پای ته ورساوه او په افغانستان کې یې د لمړي ځل له پاره د جمهوریت اعلان وکړ. او خپل ځان یې د افغانستان جمهور - رئیس وټاکه.

محمد داود پر چیانوته په حکومتي دفترونو کې ځای وکړ. د جمهوریت په لمړي سر کې یې دروسانوسه بڼه روابط درلودل مګر د جمهوریت په آخرو وختو کې یې خپل سیاست بدل کړ. او پاکستان، ایران، کویت، مصر او سعودی عربستان ته یې سفرونه وکړل. اسلامي هیوادونو هغه ته د مرستو وعده

ورکړه خوروسان ورڅخه دخپلو جاسوسانو
 په واسطه خبر شول نو هڅه یې وکړه چې
 ژر تر ژره هغه لری کړی . خلقیانو او پرچمیانو
 دروس په لمسون د محمد داود د حکومت پر
 ضد مظاهري وکړې . حکومت د مظاهره
 کونکو مشران بنديان کړل . دوی په زندان
 کښي وچه خلقیانو او پرچمیانو دروس او -
 دگروال عبدالقادر او جگړن اسلم په کومک
 چې دروس مزدوران و کودتا وکړه .

محمد داود یې وواژه او ترکی یې د (۱۳۵۷ هـ ش)
 کال د ثور د میاشتې په ۷ نیټه په تخت کیناوه
 د محمد داود په وژل کید و سر د محمدزا -
 یانود کورنۍ د باچاهۍ دوره پای ته ور-
 سیده . او د افغانستان د بی گناه خلکو وژل
 کیدل د سرو او ظالمو قواو وولخوا پیل شو . چې
 تر نن ورځې پورې دوام لري .

لونیو ژوندی ښخول په کې عام کار و.

قریش

قریش د عربستان مشهور قوم و. عبدالمطلب د حضرت محمد ﷺ نیکه له قریشو څخه و. خپل زوی عبد الله ته یې بی بی آمنه نکاح کړه. حضرت محمد ﷺ په ۱۲۰۰ میلادي کال کښې په مکه معظمه کښې وزیږید.

بی بی حلیې څو کاله حضرت محمد ﷺ ته شوي ورکړې. د بی بی آمنې تر وفاتیدو وروسته یې نیکه او تر هغه وروسته یې تره ابوطالب د حضرت محمد ﷺ پالنه په غاړه واخیسته.

د شام سفر

حضرت محمد ﷺ په ۱۲ کلنۍ کښې

۱۱، میلادی کلونه د حضرت عیسیٰ ع. د زیږیدو له نېټې راهیسې پیل شوي دي چې تراوسه پورې یې ۱۹۸۶ کلونه تیر شوي دي.

پوښتنې

- ۱ محمد نادر شاه خوک و اوڅنگه پاچا شو ؟
- ۲ محمد نادر شاه افغانستان ته څه خدمت وکړ ؟
- ۳ محمد نادر شاه خوکاله پاچاهي وکړه او د چا له لاسه و وژل شو ؟
- ۴ محمد ظاهر شاه څه وخت پاچا شو ؟
- ۵ د محمد ظاهر شاه په وخت کې «د پاچاهي په وخت»، د افغانستان پوهنه د نړۍ د کومو هيوادونو تر منځ ويشل شوي وه ؟
- ۶ محمد ظاهر شاه له روسانو سره څه ډول قراردادونه وکړل ؟
- ۷ خلقيان او پرچميان خوک و اوڅه يې کول ؟
- ۸ د محمد داود صدارت په وخت کې ولې نظامي قراردادونه له روسانو سره لاسليک شول ؟
- ۹ محمد ظاهر شاه خوکاله پاچايي وکړه ؟

- ۱۰ د محمد شاه پاچاهي د چالخوا سنکوره شوه ؟
- ۱۱ محمد داود خوکاله حکومت وکړ ؟
- ۱۲ محمد داود له روسانو سره ولي دوستي وکړه ؟
- ۱۳ محمد داود دخپل حکومت په وخت کې
خه خطاگانې وکړې ؟
- ۱۴ محمد داود خټکه ووژل شو ؟
- ۱۵ د محمد داود دوژل کيدونه وروسته
د افغانستان د چارو وايي چا په لاس کې ونيولې ؟

نور محمد تره کی

تره کی په ۱۳۵۷ هـ ش کال کښې په افغانستان کې کودتا وکړه او خپل حکومت یې د خلق دیموکراتیک په نامه اعلان کړ. تره کی دخپلې دوستۍ ژمنه له روسانو سره لاسلیک کړه. د روسیې او نور وګوښتې هیوادونو څخه په زرګونو مشاورین افغانستان ته راغلل. د افغانستان نظامي چارې یې په نیغ په نیغه دروس په پلاس کې ولویدی او ټولې مهمې دولتي چارې یې د خلق او پرچم د ګوندونو غړيو ته وروسپارلې.

پخواني مامورین یې لري کړل یو شمیر یې بنديان کړل او یو شمیر کسانو ته یې ډیرې وهرې او بې اهمیتې وظيفې ورسپارلې. تره کی او حفیظ الله د افغانستان مهم کسان بنديان او مړه کړل. مسلمانانو د افغانستان په ټولو ځایو کې پاڅون وکړ. خو تره کی او امین هغوی

شهيدان کړل .

په پای کې تره کی او حفيظ الله چې دهغه
مرستيال او صدر اعظم و ترمنځ په ارګ کې
جګړه وشوه چې تره کی یې وواژه او خپل ځان
یې جمهور رئیس اعلان کړ .

حفيظ الله (امين)

حفيظ الله دروسانو دخوښولو پاره دهغوی
د دیر صفتونه کول خو هغه دروسانو
خوښ نه و او کوشنې یې کاوه چې بېرک حکو-
مت ته ورسی .

حفيظ الله د حق ، عدالت او مصونیت آواز
پورته کړ او ټول هغه جنايتونه چې د ترکی
د حکومت او دده د صدارت په وخت کې شوي
و د تره کی په غاړه واچول .

دروس تیری اود بېرک کارمل راتگ

د حفيظ الله په وخت کې روسانو له زرگونو -
 عسکرو، تانکونو او آلتوکوسه زموږ په هیواد
 باندې حمله وکړه حفيظ الله یې وواژه اوبېرک
 یې له روسیې څخه راوسته اود افغانستان
 د دولت واک یې په لاس ورکړل. کله چې د افغا-
 نستان خلکو د بېرک بی دین حکومت ولیده
 دهغه په ضد یې د هیواد په ټولو سیمو کې پاڅون
 وکړ. د روسانو لښکر ښارونه، اولسونه او
 کلي بمباری کړل او ویې سوزول او تر اوسه
 پورې خپل ظلم او تیري ته دوام ورکوي.
 زموږ ډیر هیواد وال یې شهیدان کړل
 اوڅه د پاسه پنځو ملیونو افغانانو خپل وطن
 پرېښود چې پاکستان، ایران او دنړۍ
 نور و هواد نو ته یې دروسانو د ظلمونو له
 لاسه هجرت وکړ.

خو مجاهدینو د خدای ج په مرسته روسانو ته ماتي ورکړیده او همدا اوس په سلوکی ۸۵ برخې خاوره د افغانستان د مجاهدینو په لاس کې ده.

بېړك كارمل ټول هغه جنايتونه چې د تره کی او حفيظ الله امين په وخت کې شوي و د امين په غاړه واچول او د روسانو دا مزدوري د امريکا د جاسوس په نوم ياد کړ.

د ۱۳۶۵ کال د ثور په مياشت کې روسانو په جريدو، ورځپاڼو او راډيوگانو کې په خپل وفادار مزدور بېړك كارمل داسې تور ولگوه چې هغه نشي کولای د افغانستان خلک سره يو کړي. نوله دې امله يې لږې کړ او د هغه په ځای يې نجيب کښناوه.

پوښتنې

- ۱ تره کی په کوم کال کې قدرت ته ورسید ؟
- ۲ د تره کی د حکومت نوم څه و ؟
- ۳ تره کی ولې له روسانو سره د دوستۍ او نظامي قرار دادونه امضا کړل ؟
- ۴ د تره کی او امین ظلمونه څه و ؟
- ۵ ببرک کارمل د چاپه واسطه د افغانستان جمهوریت څو شو ؟
- ۶ د ببرک خای چا ونيو ؟

له خپل تره سره د تجارت لپاره شام ته لاړ
خوله دې کبله چې په هودیان ورته زیان
ونه رسوي مکې معظمې ته بیرته راغی.

حضرت محمداً امانت کار سړی و له همدې
امله خلکو امین، امانتکار، باله. بي بي خديجه
په قریشو کې یوه شتمنه او محترمه ښځه وه.
څرنگه چې د حضرت محمداً درښتینوالی او امانت
کاري آوازې یې واوریدې نو د واده پیغام یې
ورولېږه چې حضرت محمد مصطفیٰ هم ومانه. دا
وخت بي بي خديجه څلویښت کلنه او رسول
کریم ص. پنځه ویشت کلن و.

د اسلام څرګندیدل

حضرت محمداً چې (۴۰) کلن شو، قران کریم پرې نازل شو
او د اسلام دین ښکاره شو. د مکې خلکو د بتانونما
نځه کوله، هغوی ته یې وفرمایيل چې بتان له تیږو
لرګیو او خټو نه جوړ شوي بوتان مه نمازئ.

دادرته هيڅ گټه نه شي دررسولای اونه موله زيان
 نه ژغورلای شي. دهغه خدای عبادت اونما نځمنه
 وکړي چې ستاسې پيدا کوونکی او مرستیال دی. خو
 دوی قبوله نکره او حضرت محمدؐ يې هر رنگ خوراوه
 آخر ترې هغه ص، له مسلمانانو سره مدینې منورې
 ته هجرت وکړ. حضرت محمدؐ د اسلام دین د تبلیغ
 لپاره غزاګانې کړيدي چې په پای کې يې د عربستان
 خلک مسلمانان شول، حضرت محمدؐ په ۱۱هـ،
 هجري کال کښي د دنیا څخه رحلت وکړ.

خلفای راشدین

د حضرت محمدؐ د رحلت نه وروسته مسلمانان
 راټول شول او حضرت ابوبکر صدیقؓ، یې خپل
 خلیفه وټاکه. دی په مشرانو کې لمړی سړی ؤ چې

(۱۱) هغه جګړې چې حضرت محمدؐ او اصحابو کړاموېد کفر په مقابل کې

کړيدي د غزاګانو په نامه یادېږي

مسلمان شوی و . ابوبکر صدیق رض، له دوه کالو
او شپږ و میاشتو خلافت نه وروسته وفات شو.
د حضرت ابوبکر صدیق رض، تر وفات وروسته
حضرت عمر رض، خلیفه شو . د حضرت عمر رض،
په زمانه کې ایران، عراق، شام او مصر فتح شول.
حضرت عمر رض دخلکوسه دیره مینه درلوده او
د شپې به دخلکود احوال نه دخبریدوله لپاره
په کوڅو کې گرځیده .

حضرت عمر رض، تر لسو کلو خلافت وروسته
شهید کړی شو .

د حضرت عمر رض، تر شهادت وروسته حضرت
عثمان رض، خلیفه وټاکل شو. حضرت عثمان رض،
خیله ټوله شتمنی د اسلام د پرمختګ لپاره
ولگوله . قرآن مجید دهغه په زمانه کې راغونډ
کړای شو او تر ۱۲۰ کاله خلافت نه وروسته په
شهادت ورسید .

د حضرت عثمان رض، د شهادت څخه وروسته

حضرت علی (رض)، خلیفه و تامل شو. حضرت علی (رض)،
 په کوچني والي کې مسلمان شوی و زړه وړ او سر -
 سبندونکی سړی و. حضرت محمدا هغه ته د بخدا
 زمري وايه . کابل د حضرت علی (رض)، د خلافت په
 وخت په ۳۶ هجري کال کې فتح شو . حضرت علی (رض)،
 تر څو کلو خلافت وروسته شهید شو .

راشده خلیفه گان د اسلام هغه پیتنگان وو چې
 دروند شیهه شیهه یې د اسلام او قرآن د ملاتړ
 او پر مخنگ لپاره تیره شويده . او دوی ته حکه -
 راشده خلیفه گان وایي چې هر یوه په خپل وخت
 کې خلکو ته د قرآن او نبوي احادیثو ارشاد او
 ښودنه کوله .

پوښتني

۱. تاریخ تعریف کری .
۲. عربستان چیرته واقع دی .
۳. قریش څوک وو او حضرت محمدا په کوم کال

کې وزیرید؟

۴. حضرت محمد په څوکلنۍ کې شام ته لاړ؟

۵. حضرت محمد څوکلن و چې له بي بي خديجې

سره يې واده وکړ؟

۶. حضرت محمد په څوکلنۍ کې پيغمبر شو؟

۷. حضرت محمد ولې هجرت وکړ؟

۸. د خلفای راشدین نومونه واخلئ.

۹. د افغانستان خلک څه وخت مسلمانان

شول؟

تايخ

د څلورم ټولګي لپاره

کال : ۱۳۶۵ - ه. ش

تاریخ

دخوردتولگی سپاہ

کال ۱۳۶۵ هجری

الف
دخولہ مرگتو لکی تارنج

فہرست

صفحہ	عنوان
۱	دتارنج تعریف
۳	لمری برخہ داسلام تارنج
۴	قریش
۵	داسلام خرگندیدل
۶	خلفای راشدین
۸	پوہنتنی
۱۰	دریمہ برخہ د محمد زیا نوپا چاہی
۱۱	امیر دوست محمد خان
۱۳	پہ افغانستان باندی د انگریز انولمری تیری
۱۶	اسلامی شورا
۱۸	دامیر دوست محمد خان دومیہ پلاپا چاہی
۲۰	پوہنتنی
۲۱	دریمہ برخہ امیر شیر علی خان

- ۲۳ دامیر شیر علی خان دویمه پلا پاچاهی
- ۲۵ په افغانستان باندې د انگریزانو دویم تیری
- ۲۷ پوښتني
- ۲۹ څلورمه برخه عبد الرحمن خان
- ۳۲ پوښتني
- ۳۳ پنځمه برخه حبيب الله خان
- ۳۴ پوښتني
- ۳۵ شپږمه برخه امان الله خان
- ۳۵ د آزادۍ جگړه
- ۳۶ اوومه برخه د امان الله خان د دوستۍ تړونونه
- ۳۷ معارف
- ۳۸ د خارج سفر برخه
- ۳۹ اتمه برخه د امان الله خان په ضد پاڅون
- ۴۱ حبيب الله خان
- ۴۲ پوښتني
- ۴۳ نهمه برخه محمد نادر خان
- ۴۴ محمد ظاهر شاه

ج

۴۱

لسمہ برخہ دمحمد داود جمہوریت

۵۰

پوہنتنی

۵۲

نور محمد ترہ کی

۵۳

حفیظ اللہ امین

۵۴

دروس تیری او دبیرک کارمل راتک

۵۶

پوہنتنی

پای